

Geachte voorzitter,

Vanwege de coronacrisis hebben reisorganisaties tussen half maart 2020 en 31 mei 2020 op grote schaal pakketreizen geannuleerd en hebben consumenten voor hun geannuleerde reizen reisvouchers gekregen. Om acute druk op de liquide middelen van reisorganisaties te beperken heeft de Stichting Garantiefonds Reisgelden (SGR) op 16 maart jl. besloten om de uitgifte van reisvouchers te ondersteunen door deze onder te brengen in de garantieregeling van SGR.¹ Om te borgen dat de vouchers van consumenten gedekt blijven en consumenten schadeloos worden gesteld hun geld terugkrijgen bij faillissement van een reisorganisatie heeft de SGR een verzoek om steun bij het kabinet ingediend. Zonder het verlenen van steun zal de SGR reisvouchers uitgegeven na 1 juni niet langer van een garantie kunnen voorzien.

Het kabinet heeft besloten om dit verzoek in te willigen en SGR een leningsfaciliteit te verstrekken van €150 miljoen. Met het verkrijgen van steun in de vorm van een lening kan SGR consumenten schadeloos blijven stellen in geval van faillissementen van de aangesloten reisorganisaties. Tevens kan door deze steun het vouchersysteem in stand blijven. Hiermee wordt voorkomen dat consumenten massaal hun reisgelden terugvragen bij annuleringen van pakketreizen. Dit zou onnodig veel druk op de liquide middelen van reisorganisaties leggen met mogelijke faillissementen tot gevolg.

In de brief zal ik uiteenzetten wat de noodzaak is voor overheidsingrijpen en hoe deze steunmaatregel wordt vormgegeven.

Achtergrond

Op basis van de EU richtlijn Pakketreizen² zijn lidstaten verplicht om ervoor te zorgen dat de op hun grondgebied gevestigde reisorganisaties zekerheid stellen voor de terugbetaling van vooruitbetaalde bedragen van pakketreizen indien reisorganisaties failliet gaan.

Het merendeel van de Nederlandse reisaanbieders geeft onder andere door hun lidmaatschap van SGR invulling aan deze verplichting uit de EU richtlijn Pakketreizen.³ middel van SGR invulling aan de Wet op de Reisovereenkomst (PM VERWIJZING). Fondsen als SGR voorzien voorzien consumenten van een garantie-consumenten, waardoor consumenten schadeloos gesteld worden bij een faillissement van een aangesloten reisorganisatie. Bij de SGR zijn ongeveer 750 reisorganisaties aangesloten, dat is ongeveer 90% van de markt voor pakketreizen. (PM-NOG-INFO OVER ANDERE FONDSEN?)

SGR heeft een eigen vermogen van circa 80 miljoen euro. Dit vermogen is in het verleden opgebouwd onder meer door bijdrages van reizigers per boeking. Sinds 1999 wordt echter geen bijdrage meer gevraagd. Daarnaast kan SGR bij faillissement aanspraak maken op bankgaranties (in totaal ongeveer €210 miljoen) van aangesloten reisorganisaties om consumenten schadeloos te stellen. Elke bankgarantie is hierbij gekoppeld aan een afzonderlijke reisorganisatie en alleen uit te winnen is bij faillissement van die specifieke reisorganisatie. In normale omstandigheden kan de restitutie-garantie aan consumenten voor een groot deel uit deze bankgaranties gedekt worden. Op het moment dat de bankgarantie ontoereikend is dan dienen het eigen vermogen en de beschikbare middelen van SGR aangewend te worden om de resterende schade te dekken.

Door de garanties op het dekken van de reisvouchers en de moeilijke omstandigheden in de sector begint de dekkingsgraad van SGR echter ontoereikend te worden. Tot en met 31 mei 2020 is er voor ongeveer €425 miljoen aan vouchers afgegeven en gedekt. Afhankelijk van hoe lang er nog vouchers worden afgegeven vanwege het niet op gang komen van de reismarkt kan dit tot eind 2020 oplopen tot ongeveer €900 miljoen.

Noodzaak overheidsinterventie

Er bestaat een reële kans dat - in het geval van een aanzienlijk aantal faillissementen in de sector - de beschikbare middelen van SGR niet voldoende zullen zijn om alle schades te dekken. De te

Met opmerkingen 10.2.8 : In het stuk hebben we het continu over schadeloos stellen. Bij faillissement kan de consument namelijk nog steeds ervoor kiezen om z'n reis door een andere maatschappij uit te laten voeren i.p.v. direct z'n geld te krijgen.

Check SGR

Met opmerkingen 10.2.8 Check SGR

¹ <https://www.sgr.nl/reisorganisaties/news/bestuursbesluit-sgr-corona-voucher-bij-annulering-of-omboeking/>

² Richtlijn (EU) 2015/2302 betreffende pakketreizen en gekoppelde reisarrangementen

³ Deze richtlijn is omgezet in de Wet op de reisovereenkomst (titel 7A van boek 7 BW).

verwachte schades zijn gegeven de bijzonderheid van deze crisis niet te voorspellen. De hoogte hiervan is namelijk afhankelijk van het aantal faillissementen, het bedrag dat aan reisvouchers wordt afgegeven en het type ondernemingen dat failliet gaat (grote of kleine reisorganisaties).

Onder de huidige omstandigheden heeft SGR bovendien onvoldoende middelen om de garantie op vouchers te verlengen na 1 juni 2020. Zonder deze garantie is het aannemelijk dat consumenten bij verdere annuleringen deze zomer minder snel een voucher zullen accepteren en in plaats daarvan hun geld terugvragen. Dit zou de financiële problemen voor reisorganisaties alleen maar verergeren. Het is daarom wenselijk dat consumenten de zekerheid hebben dat reisvouchers gedekt zijn door de SGR.

Vanwege de stelselverantwoordelijkheid van de overheid-Staat die voortvloeit uit de EU richtlijn Pakketreizen en gegeven de bovenstaande onzekerheden acht het kabinet het noodzakelijk dat SGR steun krijgt zodat de organisatie te allen tijde in staat is consumenten schadeloos te stellen en de garantie op vouchers kan verlengen. Dit voorkomt tevens een verschil in behandeling van consumenten die voor 1 juni 2020 een voucher hebben gekregen en consumenten die na 1 juni 2020 een voucher krijgen.

Vormgeving steunmaatregel

De SGR kwalificeert niet als onderneming en kan daarom geen gebruik maken van het bestaande Staatsoverheidsinstrumentarium zoals het Garantiefonds Ondernemingsfinanciering (GO-regeling) de GO-regeling waarbij kredieten van banken aan ondernemingen gedeeltelijk door de overheid worden gegarandeerd. Nu deze financieringsroute voor SGR niet openstaat, is een aparte maatregel voor de SGR de geëigende weg om het liquiditeitsprobleem van SGR op te lossen. Om die reden is de overheid de geëigende partij om steun te bieden. Deze steun krijgt de vorm van een leningsfaciliteit van €150 miljoen. De lening zal in verschillende tranches beschikbaar worden gesteld aan SGR en biedt SGR voldoende zekerheid om ook vouchers afgegeven na 1 juni 2020 te blijven garanderen. Opgenomen bedragen uit de leningsfaciliteit zullen door SGR moeten worden terugbetaald inclusief een marktconforme rente van rond de 2%. Afhankelijk van de hoogte van de opgenomen bedragen wordt voor het terugbetalen van de lening een bijdrage per boeking gevraagd, zoals die in het verleden ook heeft bestaan. Op basis van het aantal boekingen in 2019 zal deze bijdrage naar verwachting maximaal 15 euro per boeking bedragen. Een combinatie van een (consumenten)bijdrage per boeking — zoals die in het verleden ook heeft bestaan — en een bijdrage in de vorm van een percentage van de omzet van reisorganisatie. Op basis van het gemiddeld aantal boekingen zal de (consumenten)bijdrage naar verwachting maximaal 15 euro per boeking bedragen. Hiermee kan de lening over een periode van zes jaar worden terugbetaald (de maximale looptijd binnen het tijdelijk staatssteunkader van de Europese Commissie).

De leningsfaciliteit dient ter goedkeuring ~~moeten te~~ worden voorgelegd aan de Europese Commissie alvorens deze aan SGR beschikbaar kan worden gesteld. ~~Gelet op een enigszins vergelijkbaar Deens precedent achten we de kans op goedkeuring hoog.~~

~~De budgettaire gevolgen van deze maatregel wordt in een supplettoire begrotingswet aan u voorgelegd. Normaliter wordt nieuw beleid in uitvoering genomen nadat de Staten-Generaal de begrotingswet heeft geautoriseerd. Aangezien uitstel van uitvoering van deze spoedeisende maatregel die in het belang van het Rijk is, niet kan wachten tot formele autorisatie van beide Kamers der Staten-Generaal, zal het kabinet de uitvoering van de maatregel starten. Hiermee wordt gehandeld conform lid 2 van artikel 2.27 van de Comptabiliteitswet 2016~~

Afsluitend

Met het verstrekken van deze leningsfaciliteit blijft het stelsel van zekerheidsstelling in stand en kunnen consumenten ~~schadeloos worden gesteld die een pakketreis hebben aangeschaft hun geld terugkrijgen~~ in geval van faillissement van de reisorganisatie. Doordat de SGR ook na 1 juni de vouchers kan blijven dekken kunnen consumenten voor de vouchers blijven kiezen en voorkomt dit

Met opmerkingen 10.2.8 Rentepercentage toegevoegd

Met opmerkingen 10.2.8 Aanpassing op verzoek SGR

Met opmerkingen 10.2.8 Verwijderd met het oog op EC-traject

Met opmerkingen 10.2.8 Toegevoegd i.v.m. begrotingseisen

Met opmerkingen 10.2.8 Zie ook eerste punt

een onnodige druk op de liquide middelen van reisorganisaties en daarmee gepaarde gaande gevolgen.

| Ik zal met de SGR in gesprek blijven en de uitwerking van de in deze brief geschetste oplossing nauwlettend volgen. Mocht de komende periode blijken dat de middelen uit de toegezegde leningsfaciliteit ontoereikend zijn in het schadeloos stellen van consumenten dan ben ik bereid om met de sector en SGR aanvullende oplossingen te zoeken.

CONCEPT